

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

GAZLAMA VA MATERIALLARDAN BUYUM TAYYORLASH
TEXNOLOGIYASI
O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60111300- Texnologik ta’lim

Fan/modul kodi GMBTT1606		O'quv yili 2026-2027	Semestr 5	ECTS - Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Gazlama va materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi		90	90	180
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga “Gazlama va materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi” faninining nazariy asoslarini, asosiy tushunchalari, yangi texnika va ilg'or texnologiya asoslari, texnologik xaritalar, ularni tuzish va foydalanishni hamda mustaqil o'zbekiston kelajagi bo'lgan har tomonlama barkamol shaxsni tarbiyalashdan iborat. Fanning vazifasi – talabalarga texnologik xaritalarni tuzishni, dizayn talablari darajasidagi ro'zg'orbob va xaridorgir buyumlarni tayyorlashni, elektr bilan ishlovchi soddga uskuna va jihozlar tayyorlashni, uy va xonadonlarni ta'mirlashda qo'llaniladigan zamonaviy qurilish materiallarini; mahsulot ishlab chiqarishni nazorat qilishni, o'lchash va taqqoslash texnologiyalarini, mehnatni ilmiy tashkil etishni o'rgatishdan iborat. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Kirish. Fanning maqsad va vazifasi. Gazlama materiallardan mahsulot tayyorlash to'g'risida ma'lumot. Gazlama materiallardan buyum tayorlash texnologiyasi fanining nazariy asoslari, ishlab chiqarishda yangi texnika va ilg'or texnologiyalar. Ishlab chiqarishda buyumlar tayyorlashning funksional vazifalari. Gazlamalardan materiallaridan mahsulot tayyorlash to'g'risida ma'lumotlar. Qo'lda va mashinada turli choklarni bajara olish, engil kiyimlar detallariga ishlov berish. Sodda konstruksiyali buyumlar uchun gavdadan o'lchov olish va asos chizmasini qurish, ularni bichish va tikish, tikuvchilik jihozlarini ishga tayyorlash. Ayollar va bolalarning soddga bichimli engil kiyimlarini loyihalash va tayyorlash boyicha kompetentsiyalarga ega bo'lishi, sozlash. 2-mavzu. Tikuvchilik buyumlarini tikish uchun andaza tayyorlash. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar uchun andaza tayyorlash. Andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish texnologiyasi. Tikuvchilik buyumlarini tikish uchun andoza tayyorlash. Andozani gazlamaga joylashtirish. Bichish va tikish texnologiyasi. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar haqida ma'lumot. Ularga gazlama va fason tayyorlash texnologiyasi. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar ucun andoza tayyorlash.				

3-mavzu. O'g'il va qiz bolalar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish. Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagi tayyorlash bichish-tikish.

O'g'il bolalar kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. O'g'il bolalar kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. O'g'il bolalar kiyimlari uchun andozalar tayyorlash. Qiz bolalar kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. Qiz bolalar kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Qiz bolalar kiyimlari uchun andozalar tayyorlash. Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagi haqida umumiy ma'lumotlar berish. Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagiga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagi uchun andozalar tayyorlash.

4-mavzu. Ayollar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish

Ayollar kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. Ayollar kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Ayollar kiyimlari uchun andozalar tayyorlash.

5-mavzu. Erkaklar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish. Erkaklar ich kiyimi, erkaklar tungi kiyimi (pijama) bichish-tikish.

Erkaklar kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. Erkaklar kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Erkaklar kiyimlari uchun andozalar tayyorlash. Erkaklar ich kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish. Erkaklar ich kiyimlariga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi. Erkaklar ich kiyimlari uchun andozalar tayyorlash.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Texnika havfsizligi qoidalari. Qiz bolalar uchun oshxona fartugi va ro'moli uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
2. Choynak yopqichi va tagligi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
3. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar uchun andaza tayyorlash, bichish-tikish.
4. Go'daklar kiyimlari uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
5. O'g'il bolalar shimi uchun andazani gazlamaga joylashtirish,
6. O'g'il bolalar shimi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish. Namunalarini tayyorlash.
7. Qiz bolalar tungi ko'ylagi uchun fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi.
8. Qiz bolalar tungi ko'ylagini mayda bo'laklarini tayyorlash
9. Qiz bolalar tungi ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
10. Qiz bolalar tungi ko'ylagini, bichish va tikish.
11. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish.
12. Maktab yoshigagi qizlar ko'ylagiga fason va gazlamalar tanlash

texnologiyasi.

13. Maktab yoshigagi qizlar ko'ylagini bichish, mayda bo'laklarini tayyorlash
14. Maktab yoshidagi qizlar ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish.
15. Maktab yoshigagi qizlar ko'ylagini bichish va tikish.
16. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish.
17. Qiz bolalar yubkalari uchun, fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi.
18. Qiz bolalar yubkalari uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
19. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish.
20. Ayollar tungi ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
21. Ayollar yubkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish
22. Ayollar milliy ko'ylagi uchun fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi.
23. Ayollar milliy ko'ylagi ko'ylagini bichish mayda bo'laklarini tayyorlash
24. Ayollar milliy ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
25. Ayollar pidjagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
26. Ayollar pidjagini bichish va tikish. Namunalarini tayyorlash.
27. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish.
28. Ayollar bluzkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
29. Erkaklar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish.
30. Erkaklar ko'ylagini, namunalarini tayyorlash.
31. Erkaklar shimiga fason va gazlamalar tanlash texnologiyasi.
32. Erkaklar ich kiyimlari haqida umumiy ma'lumotlar berish.
33. O'g'il bolalar kalta shimi va ko'ylak andozasini tayyorlash, gazlamaga joylashtirish, bichish.
34. O'g'il bolalar ko'ylagining mayda bo'laklarini tayyorlash.
35. O'g'il bolalar kalta shimining mayda bo'laklarini tayyorlash va yig'ish.
36. O'g'il bolalarning ko'ylagini yig'ish va oxirgi ishlov berish.
37. Ayollar xalatini bichish.
38. Ayollar xalati mayda bo'laklarini tayyorlash
39. Ayollar xalatini yig'ish, oxirgi ishlov berish
40. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan

dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Oshxonada kiyiladigan kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash.
2. O'g'il bolalar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash.
3. Qiz bolalar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash..
4. Ayollar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash.
5. Erkaklar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash.
6. Ayollar yubkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish
7. Ayollar milliy ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
8. Ayollar pidjagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
9. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish.
10. Ayollar bluzkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
11. Erkaklar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish
12. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar uchun andaza tayyorlash, bichish-tikish
13. Oshxonada kiyiladigan kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash.
14. O'g'il bolalar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash.
15. Qiz bolalar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash..
16. Ayollar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash.
17. Erkaklar kiyimlarning bichilgan bo'laklariga ishlov berish, kiydirib ko'rishga tayyorlash.
18. Ayollar yubkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikis
19. Ayollar milliy ko'ylagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
20. Ayollar pidjagi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
21. Birinchi va ikkinchi marta kiydirib ko'rish, NIIB tartibi bo'yicha ma'lumot berish.
22. Ayollar bluzkasi uchun andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish.
23. Erkaklar kiyimlariga andaza tayyorlash va bichish-tikish
24. Oshxonada kiyiladigan kiyimlar uchun andaza tayyorlash, bichish-tikish
25. Ayollar kiyimlari haqida ma'lumot, ularga gazlama va fason tanlash texnologiyasi.
26. Qiz bolalar kiyimlari haqida ma'lumot, ularga gazlama va fason tanlash

	texnologiyasi. 27. Tikuvchilik buyumlarini tikish uchun andaza tayyorlash, andazani gazlamaga joylashtirish, bichish va tikish texnologiyasi. 28. Maktab yoshigacha bo'lgan qizlar ko'ylagi haqida ma'lumot, ularga gazlama va fason tanlash. 29. Erkaklar kiyimlari haqida, ularning bichimlari haqida ma'lumot berish. 30. O'g'il bolalar kiyimlari haqida ma'lumot, ularga gazlama va fason tanlash texnologiyasi.
3.	VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • Gazlama va materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi fani hozirgi zamon talablarni ilmiy asoslarini tashkil etib, kiyim dizayni qonunlari asosida atrofimizda sodir bo'layotgan moda talablarni bilishi kerak haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>; • Gazlama va materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi fani nazariy asoslariga, qonun-qoidalariga tayangan holda kostyum dizayni masalalarni yechish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak nazariy asoslariga, qonun-qoidalariga tayangan holda kostyum dizayni masalalarni yechish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>. • Gazlama va materiallardan buyum tayyorlash texnologiyasi qonun-qoidalariga tayangan holda mustaqil ravishda fikrlash, muammolarni yechish gipotezalarini ilgari surish, ularni tahlil qilish va egallagan bilimlarni qaysi joylarda, qay tarzda qo'llash qonuniyatlari haqida <i>malakalarga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • Ma'ruza; • Keys-stadi; • Amaliy mashg'ulotlar; • Individual loyihalar; • Taqdimotlar qilish; • Guruhlarda ishlash; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. Xalmuxamedova M.A. "Texnologiya ta'limi praktikumi". – Chirchiq.: "Yangi chirchiq book". – 2023 y. 2. Abdullayeva Q.M. va boshqalar. "Bichish-tikishni o'rgatish metodikasi". – T.: "Ilm-ziyo", - 2016 y. 3. Rasulova M.K. "Tikuv buyumlari ishlab chiqarish texnologiyasi". – T.:

"Noshir", -2014 y.

XI. Qo'shimcha adabiyotlar

1. Abbasova N.G., Ahmedov B.B., Mahkamova SH.M., Ochilov T.A.. Yengil sanoat mahsulotlari materialshunosligi. T.: "Aloqachi"-2006 y.

Axborot manbalari

<http://www.edu.uz>

<http://www.gov.uz>

www.pedagog.uz

www.cspi.uz

www.pedagog.uz

www.edu.uz

www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)

www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta'lim resurslari portali

7. **Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil "29" 08 /-son/ dagi qarori bilan tasdiqlangan**
8. **Fan/modul uchun ma'sul:**
M.Yu.Yakubova CHDPU, "Texnologik ta'lim" kafedrasi, p.f.f.d. (PhD), dots. v.b.
9. **Taqrizchilar:**
S.A.Baltabayev – Nizomiy nomidagi TDPU, Texnologik ta'lim metodilasi kafedrasi mudiri p.f.n., dotsent
R.S.Shermuxamedov – CHDPU, "Texnologik ta'lim" kafedrasi dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.